

Regulering van werk

109. Zelfstandigenaftrek afschaffen	
Thema	Commissie Regulering van werk
Doel	Komen tot een (meer) gelijke fiscale behandeling van arbeid voor werknemers in loondienst, IB-ondernemers en dga's.
Omschrijving van de maatregel	
<ul style="list-style-type: none"> In acht jaar gefaseerde afschaffing van de zelfstandigenaftrek. 	
Achtergrond/ratio	
<ul style="list-style-type: none"> De zelfstandigenaftrek is een faciliteit in de inkomstenbelasting (artikel 3.76 Wet IB 2001) die geldt voor ondernemers die voldoen aan het urencriterium (globaal gezegd jaarlijks ten minste 1225 uur besteden aan de onderneming). De zelfstandigenaftrek is een onderdeel van de ondernemersaftrek (artikel 3.74 Wet IB 2001). In het Belastingplan 2020 is een gefaseerde verlaging van de zelfstandigenaftrek geregeld, met als doel het verkleinen van het aanzienlijke verschil in de fiscale behandeling van werknemers en IB-ondernemers. De zelfstandigenaftrek was € 7.280 (in 2019) en wordt in acht stappen van € 250 en één (laatste) stap van € 280 afgebouwd naar € 5.000 in 2028. De zelfstandigenaftrek draagt bij aan een groot verschil tussen de belastingdruk op het looninkomen van werknemers en de belastingdruk op het winstinkomen van IB-ondernemers. Dit verschil is relatief het grootste bij lagere inkomens. Hierdoor kunnen IB-ondernemers bij een gelijk netto inkomen voor een lagere prijs werken en/of houden zij bij gelijke kosten voor de opdrachtgever een hoger netto inkomen over. Bovendien verlaagt de zelfstandigenaftrek het verzamelinkomen, waardoor een ondernemer tot een hoger inkomen in aanmerking komt voor inkomensafhankelijke regelingen (toeslagen). De zelfstandigenaftrek geeft geen prikkel om door te groeien. De Commissie Van Dijkhuizen stelde voor de zelfstandigenaftrek (in acht jaar) uit te faseren. SEO Economisch Onderzoek concludeerde in 2017 in de Evaluatie fiscale ondernemingsregelingen ten aanzien van de zelfstandigenaftrek dat het generieke karakter van de regeling mogelijk leidt tot zogenoemd '<i>deadweight loss</i>', enerzijds omdat de zelfstandigenaftrek voor de meest winstgevende ondernemers op de marge geen reden is te blijven ondernemen en anderzijds omdat een deel van de middelen naar de opdrachtgevers vloeit. Dat laatste geldt met name bij ondernemers met weinig onderhandelingsmacht. De OESO doet in haar landenrapport Nederland 2018 de aanbeveling om de zelfstandigenaftrek geleidelijk af te bouwen om het verschil in belastingdruk tussen zelfstandigen en werknemers te verkleinen. De Commissie Regulering van Werk heeft voorgesteld om de huidige ondernemersfaciliteiten, inclusief de zelfstandigenaftrek, volgens een herkenbaar tijdpad met spoed af te bouwen. In dit fiche is uitgegaan van een fasering in acht jaar. Omdat ondernemers rekening kunnen houden met de maatregel bij het bepalen van hun toekomstige prijzen en bij het sluiten van toekomstige overeenkomsten, zou bijvoorbeeld ook een kortere fasering overwogen kunnen worden. 	
Effecten	
Economie	Bij afschaffing vermindert de zelfstandigenaftrek de winst waar een IB-ondernemer belasting over moet betalen niet meer. Hierdoor wordt het minder gestimuleerd om als IB-ondernemer werkzaam te zijn en – omdat de prijzen bij toekomstige opdrachten zullen stijgen – om een IB-ondernemer in te huren. Deze maatregel heeft waarschijnlijk negatieve arbeidsmarkteffecten. Specifiek aan de onderkant.
Begroting	Het afschaffen van de zelfstandigenaftrek levert structureel € 1240 miljoen per jaar op. Dit bedrag is lager dan het huidige budgettaire belang, omdat de aftrekpost in het basispad tot 2028 al verlaagd wordt tot € 5.000 en omdat tot 2023 de tariefmaatregel voor grondslagverminderende posten verder ingroeit.
Overig	Met het afschaffen van de zelfstandigenaftrek ligt het voor de hand dat ook de startersaftrek (een verhoging van de zelfstandigenaftrek voor startende ondernemers) wordt afgeschaft (apart fiche).

	<p>Met het afschaffen van de zelfstandigenaftrek wordt de grootste faciliteit afgeschaft waaraan het voor de Belastingdienst en de ondernemers bewerkelijke uren criterium is gekoppeld. Door deze stap zou ook kunnen worden gezien of afschaffing van het uren criterium mogelijk is. Het uren criterium geldt ook nog voor de startersaftrek, aftrek speur- en ontwikkelingswerk, meewerkaftrek, startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid, fiscale oudedagsreserve (FOR) en de willekeurige afschrijving starters. Daarnaast is er nog een aantal regelingen buiten de fiscaliteit waarvoor het uren criterium geldt dat dan nader gezien zou moeten worden.</p>
Uitvoeringsaspecten	<p>De maatregel werkt complexiteitsverlagend voor de Belastingdienst. Dit is in beginsel een vereenvoudiging in het toezicht</p> <p>De maatregel leidt tot aanpassing van de systemen. In de eerste jaren is sprake van een parameteraanpassing. In het laatste jaar is sprake van een eenvoudige structuurwijziging.</p>